

8. ช่วยในการปรับปรุงหลักสูตร เพราะว่ากิจกรรมนักเรียนที่แสดงออกเป็นครึ่งชั้นนำ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย หลักสูตรยอมต้องการปรับปรุงที่ทันสมัย ด้วย เช่นกัน

9. ช่วยในการฝึกฝนนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพราะกิจกรรมนักเรียนมีลักษณะเป็นสังคมน้อย ๆ ที่远离จากสังคมใหญ่ ๆ สังคมหนึ่ง ที่มี กฎ ระเบียบ กติกา มีความรับผิดชอบทั้งในสิทธิและหน้าที่ ซึ่งเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยในการอยู่ร่วมกันในสังคมตามปกติ

10. ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาอนุหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นประสบการณ์หลัก ในส่วนของรายละเอียดปลีกย่อย ไม่อาจสามารถจัดได้ในหลักสูตรได้ อีกประการหนึ่งประสบการณ์ที่จัดไว้ในหลักสูตรอาจเก่าล้าหลัง ไม่ทันต่อเหตุการณ์สมัยนิยม กิจกรรมนักเรียนก็อาจสามารถแก้ไขได้ทันท่วงที โดยการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อจัดประสบการณ์ส่วนที่ขาดหรือยังล้าหลังอยู่ให้กับนักเรียนได้ หากโรงเรียนดำเนินการไปตามหลักสูตรอาจแก้ไขไม่ทันต่อเหตุการณ์ เพราะการเปลี่ยนหลักสูตรเป็นเรื่องที่ชุ่ยาก และใช้เวลานาน จะเห็นได้ว่าประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียนนั้นมีมาก many ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ด้านส่งเสริมการเรียนการสอน การพัฒนาตนเองของนักเรียน ตลอดจนมีส่วนช่วยในการบริหารโรงเรียนและช่วยสังคม สภาพแวดล้อมทางสังคมปัจจุบันเปิดโอกาสให้นักเรียนก่อปัญหาต่าง ๆ ได้มาก many กิจกรรมนักเรียนจะช่วยป้องกันปัญหา ลดปัญหา และแก้ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรม ความประพฤติของนักเรียนได้เป็นอย่างมาก กิจกรรมนักเรียนจะช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพด้านต่าง ๆ นอกเหนือการเรียนวิชาความรู้ให้กับนักเรียนไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้จักตนเอง ฝึกความเป็นผู้นำ รู้จักอยู่ร่วมกับสังคม ตลอดจนคุณลักษณะที่ดีงามต่าง ๆ อันจะเป็นการเตรียมนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ของโรงเรียน ของครอบครัว สังคมและประเทศชาติในที่สุด ดังนั้นกิจกรรมนักเรียนจึงมีคุณค่านานับการดังกล่าว

8.8 ข้อระวังและผลเสียของการจัดกิจกรรมนักเรียน

ถึงแม้ว่าจะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการจัดกิจกรรมนักเรียนก่อให้เกิดประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนการสอน การพัฒนาของผู้เรียน ตลอดจนการสร้างเสริมนิสัยที่ดีงามให้กับนักเรียนก็ตาม แต่ถ้าหากว่าการจัดกิจกรรม

นักเรียนนั้น ผู้เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการวางแผนดำเนินการที่เหมาะสม ก็ย่อมก่อให้เกิดผลเสียได้เช่นกัน ดังนั้นในการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อให้บังเกิดผลดี มีประสิทธิภาพตรงตามความมุ่งหมายที่วางไว้ มีข้อควรระวังตามที่ได้มีนักการศึกษาให้แนวคิดไว้ดังนี้

กรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 68) "ได้กล่าวถึงข้อระวังในการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

1. อย่าให้นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพียงชุดและซ้ำซ้อนกัน แต่ควรให้มีโอกาสเป็นผู้กระทำการด้วย
2. อย่าละเลยพวกรหัสที่ไม่เก่ง ควรสนับสนุนให้เข้าเป็นพวกร่วมมั่นคง
3. ระมัดระวังพวกรหัสที่เป็นดาวาราในกิจกรรมต่าง ๆ อาจล้มเหลวในการเรียน
4. การแบ่งขันกีฬาต้องเน้นความมีน้ำใจและการตัดสินต้องยุติธรรม
5. กิจกรรมต่าง ๆ ต้องจัดเพื่อเสริมสร้างให้เด็กมีความองอาจในด้านต่าง ๆ โดยไม่เน้นแพ้-ชนะ หรือโฆษณาชื่อเสียงมากเกินไป
6. ครุภัณฑ์ต้องส่งเสริมให้นักเรียนคิด และตัดสินใจเอง แทนที่ครุภัณฑ์จะคิดและตัดสินใจให้
7. ต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ เพราะกิจกรรมบางอย่างอาจจะต้องทำให้นักเรียนอยู่เกินเวลา หรือจำเป็นต้องใช้วันหยุด
8. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องดำเนินการบนธรรมาภิบาลและจริยธรรม ไม่ใช่การท่องถี่นัดด้วย
9. อย่าจัดกิจกรรมโดยเลียนแบบโรงเรียนอื่น เว้นแต่กิจกรรมทางการ เช่น อนุกาชาด ลูกเสือ
10. อย่ากำหนดกิจกรรมตามตัวบีบแบบฉบับ ควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับความต้องการของนักเรียน
11. อย่าให้ครุภัณฑ์ทำงานหนักเกินไป กิจกรรมควรมีส่วนพอเหมาะกับกำลังครุภัณฑ์
12. อย่าให้กลุ่มคนกลุ่มใดมีอิทธิพลเหนือกิจกรรม เช่น บุคคล หรือกลุ่มนุкл์ที่มาจัดการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เพื่อประโยชน์บางประการ ทำให้ผิดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
13. อย่าให้นักเรียนเสียเวลาและพลังในกิจกรรมมากเกินไป และกิจกรรมควรเกี่ยวพันกับหลักสูตร
14. อย่าให้กิจกรรมมุ่งไปในด้านธุรกิจการค้ามากกว่าการศึกษา และกิจกรรมต้องไม่ทำให้นักเรียนสิ้นเปลืองมากเกินไป
15. อย่าให้ครุภัณฑ์ทำงานในกิจกรรมที่ไม่มีความสามารถ ไม่สนใจ และระวังการแบ่งพาร์คแบ่งพวกรของครุภัณฑ์ด้วย

เชawanee มณีวงศ์ (เชawanee มณีวงศ์ 2527 : 122-124) ได้ศึกษาข้อเสนอแนะของนักการศึกษาที่สำคัญ ๆ และได้สรุปถึงสาเหตุที่นักเรียนไม่สนใจกิจกรรมนักเรียนและสาเหตุที่ทำให้การจัดกิจกรรมในโรงเรียนไม่บรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ดังนี้

สาเหตุที่นักเรียนไม่สนใจกิจกรรมนักเรียน

1. เวลาที่จัดกิจกรรมนั้นเป็นเวลาที่นักเรียนไม่ว่างต้องไปทำงานหารายได้ หรือกลับไปทำงานที่บ้าน

2. นักเรียนต้องรีบกลับบ้าน เพราะการคุมน้ำคามไม่สะดวก หรือบ้านอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน

3. นักเรียนไม่มีเงินจัดกิจกรรม ไม่มีเงินรายจ่ายร่วมกิจกรรม

4. นักเรียนเป็นคนเก็บตัว ขี้อาย ไม่กล้าแสดงออก

5. ผู้ปกครองนักเรียนมองไม่เห็นความสำคัญ ไม่สนับสนุน

6. มีความขัดแย้งเกิดขึ้นในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา จัดกิจกรรมร่วมกันไม่ได้

7. ตัวนักเรียนมองไม่เห็นประโยชน์ของการร่วมกิจกรรม จึงไม่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม
สาเหตุที่ทำให้การจัดกิจกรรมในโรงเรียนไม่บรรลุตามความมุ่งหมาย

1. ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักเรียต่างไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่แท้จริงของแต่ละฝ่าย

2. โรงเรียนยังไม่แน่ใจและกระจ่างชัดในวิถีทางของระบบประชาธิปไตย ขาดความเชื่อถือในความสามารถของนักเรียน ทั้งการวางแผนงาน การตัดสินใจ และการมอบหมายความรับผิดชอบไม่ชัดเจน

3. การเข้ามามีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรมนักเรียนมีน้อยมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะภูมิภาคเป็น ข้อบังคับที่ไม่เปิดโอกาสให้

4. กิจกรรมนักเรียนที่จัดส่วนใหญ่ในเรื่องการแข่งขันมากเกินไป

5. กิจกรรมที่จัดขึ้นไม่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตรสภาพการณ์และเหตุการณ์ ในขณะที่จัด

6. สถาบันผลิตครู ไม่มีการเตรียมครู เมื่อออกไปปฏิบัติงานจึงขาดความรู้พื้นฐาน ของกิจกรรมนักเรียน

7. ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านนี้ไม่ได้รับการพิจารณาความดีความชอบจากผู้บริหารโรงเรียน หรือลดจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานอื่น ๆ ลง

8. ขาดการประเมินผลในแง่ความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายพื้นฐาน

ข้อควรระวังตลอดจนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสาเหตุที่นักเรียนไม่สนใจกิจกรรมนักเรียน และสาเหตุที่ทำให้การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนไม่บรรลุตามความมุ่งหมายนั้น ผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมนักเรียนจะต้องให้ความสนใจและศึกษาอย่างรอบคอบ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้มัดระวังและหาทางแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพราะถ้าหากว่าขาดความระมัดระวัง ขาดความรู้ความเข้าใจตลอดจนขาดการวางแผนดำเนินการที่เหมาะสมแล้ว ก็ย่อมจะก่อให้เกิดผลเสียได้จากแนวคิดของ พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2513 : 161) และเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2520 : 111-112) พอกลุบเป็นรายข้อได้ดังนี้

1. ทำให้ผลการเรียนเสียตกต่ำไป ถ้าหากว่าใช้เวลาเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนมากเกินไป

2. ทำให้งานของครูเพิ่มขึ้นเป็นอันมาก โดยเฉพาะครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการสอนโดยตรง

3. กิจกรรมที่จัดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความรู้ในการจัด ผลที่ได้ออกมาไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป นอกจากเสียเวลาแล้วยังจะเสียเงินทั้งของนักเรียนและของโรงเรียน หรือนำภัยมาสู่โรงเรียน และอาจนำไปสู่การทำลายความมั่นคงของประเทศชาติได้

4. กิจกรรมบางประเภท เช่น การละคอน บางโรงเรียนต้องการทำให้ได้เหมือนละคอนอาชีพ และจริงจังมากเกินไป ผลที่ได้ในແນ່ໃຫ້กิจกรรมนักเรียน กับเวลาที่เสียไปไม่คุ้มกัน

5. กิจกรรมนักเรียนถ้าจัดไม่ดีจะทำให้นักเรียนไม่มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงนักเรียนที่มีความสามารถสูงจะได้เข้าร่วมกิจกรรม จึงทำให้เห็นว่ากิจกรรมเป็นเรื่องของคนส่วนน้อย นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนใช้จ่ายเงินค่ากิจกรรมของตน ก่อให้เกิดปัญหาทางวินัยขึ้นได้

6. กิจกรรมนักเรียนอาจเกิดการแตกแยกเป็นกํากเป็นพาก เช่น การแข่งขันกีฬาสี

7. ครูบางคนมักจะอ้างว่าต้องยุ่งกับกิจกรรมนักเรียน ทำให้ขาดการสอนและคุณภาพของการสอนลดไป

8. ครูบางคนรับอาสาช่วยจัดกิจกรรม เพียงเพื่อหวังผลตอบแทนทางอื่น เช่น การค้า หรือเพื่อขับเงินเดือน

ในการที่จะจัดกิจกรรมนักเรียนให้ได้ผลดีต้องตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ไม่บังคับผลเสียต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน จะต้องกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ ตลอดจนการดำเนินงานที่ชัดเจน รวมทั้งการกำหนด

โครงสร้าง รูปแบบ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานให้เหมาะสมด้วย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะได้กล่าวถึงในบทต่อ ๆ ไป จากกล่าวได้ว่าการที่จะป้องกันไม่ให้เกิดผลเสียในการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้น ผู้บริหารตลอดจนผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้พื้นฐานในการจัดกิจกรรมนักเรียนด้วย

8.9 ชุมชนกับการจัดกิจกรรมนักเรียน

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมและเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนด้วย การกิจสำคัญ ประการหนึ่งของโรงเรียน คือการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและช่วยพัฒนาชุมชนนั้น ๆ กิจกรรมนักเรียนนับว่าเป็นสื่อกลางที่สำคัญในอันที่จะสร้างสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนและชุมชน ในขณะเดียวกันชุมชนก็มีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียนสามารถใช้โรงเรียนเป็นแหล่งกลางให้การศึกษาแก่คนทุกวัยในชุมชน และสามารถใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษา สามารถใช้สถานที่และบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน จึงนับได้ว่ากิจกรรมนักเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนั้นในการจัดกิจกรรมนักเรียนจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนด้วย

เกี่ยวกับเรื่องนี้มีนักการศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่าผู้ปกครองนักเรียนสามารถช่วยให้กิจกรรมนักเรียนประสบผลสำเร็จ ผู้ปกครองอาจช่วยได้หลายทาง เช่น ช่วยในการตัดสินใจในการจัดกิจกรรม เป็นผู้ฝึกซ้อมกีฬาบางอย่าง เช่น วิทยากร เป็นองค์ป้ำฐานในการประชุม เป็นเดัน ท้าหากว่าผู้บริหารโรงเรียนมีภาระวางแผน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยอมสามารถให้ชุมชน ได้มีส่วนช่วยเหลือกิจกรรมนักเรียนได้อย่างมาก ซึ่งอาจเป็นในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ (เสริมศักดิ์ วิชาลักษณ์ 2520 : 129-131)

1. ให้เข้าร่วมเป็นกรรมการวางแผนกิจกรรมนักเรียน
2. มีบุคคลในชุมชนที่ปรารถนาจะช่วยเหลือโรงเรียน ถ้าหากได้รับการขอร้องจากโรงเรียน เช่น
 - ก. เชิญมาสอนพิเศษในภาษาต่างประเทศ เช่น จีน ฝรั่งเศส
 - ข. บุคคลที่มีงานอดิเรก เช่น สะสมแสตมป์ สะสมเหรียญ ยอมสามารถเชิญมาพูดให้กับนักเรียนที่สนใจและมีความสนใจ
 - ค. บุคคลที่มีความสามารถพิเศษในการกีฬา ยอมจะให้ความช่วยเหลือโดยการเป็นผู้ฝึกซ้อมนักกีฬาของโรงเรียน

- ก. บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิต โรงเรียนสามารถเชิญมาบรรยายเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนประณานะประสบความสำเร็จในชีวิต
- จ. บุคคลที่เพ่งครับเกษยณอาชญา ย่อมที่จะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หากโรงเรียนเชิญมาเป็นวิทยากรในสาขาวิชาชีพของเข้า
- ฉ. ผู้ชำนาญการในสาขาวิชาพัฒนาฯ โรงเรียนยอมสามารถเชิญมาแนะนำทางอาชีพให้แก่นักเรียน
๓. ในชุมชนย่อมมีสถานที่ที่น่าสนใจ เช่น สถานที่ทางประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์หรือบ้านคนที่สะสมของเก่า สถานที่สำคัญทางศาสนา โรงเรียน สามารถที่จะนำนักเรียนไปชมสถานที่เหล่านี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาได้
๔. เชิญมาร่วมเป็นที่ปรึกษากิจกรรมบางอย่าง เช่น การทัศนารถ
๕. เชิญผู้ปกครองมามีส่วนร่วมและร่วมงานในกิจกรรมที่สำคัญๆ เช่น การแห่เทียนพรรษา การแข่งขันกีฬาสี การแสดงละครของโรงเรียน เป็นต้น
- ถึงแม้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ของเราจะดำเนินอยู่ได้ด้วยเงินอุดหนุนจากรัฐ แต่สังคมชุมชนได้มีส่วนเข้ามาช่วยเหลือ ย่อมจะช่วยให้โรงเรียนเจริญก้าวหน้าได้อีก ในด้านของการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ประดับ นิลพังงา (ประดับ นิลพังงา 2524 : 179-187) ได้อธิบายไว้ โดยสรุปดังนี้ การจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอาจดำเนินการโดยแบ่งตามประเภทได้ดังนี้
- กิจกรรมประเภทสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียน ศิษย์เก่า และผู้ปกครองนักเรียน ประกอบด้วย
 - ประชุมผู้ปกครองนักเรียน เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ระเบียบ การจัดบริการ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ และรวมกันหาแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆ
 - โรงเรียนควรส่งสมุดรายงานผลการเรียน หรือแจ้งข่าวการเรียน ตลอดจนการพัฒนาด้านต่างๆ ของนักเรียนให้ผู้ปกครองรู้อย่างสม่ำเสมอ
 - จัดครุยกเยี่ยมเยียน พนบปะผู้ปกครองในโอกาสต่างๆ
 - โรงเรียนควรมีสมาคมผู้ปกครองและครุ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางที่ครุและผู้ปกครองมาร่วมพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

1.5 โรงเรียนจัดกิจกรรมโดยจัดทำเอกสารเผยแพร่ เพื่อเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ในโอกาสอันควร เช่น โอกาสครบรอบปี ขึ้นปีการศึกษาใหม่ เป็นต้น

1.6 ทางโรงเรียนและครุภาระจัดงานคิชช์ย์เก่าของโรงเรียน เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างคิชช์ย์เก่า

1.7 โรงเรียนควรเชิญคิชช์ย์เก่าบางคนที่ประสบผลสำเร็จในชีวิตการทำงานมาพูดให้ความรู้แนะนำทางหรือข้อคิดเห็นแก่เด็กนักเรียนปัจจุบัน เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจ

2. กิจกรรมประเภทส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชน การให้บริการทางด้านวิชาการนับว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งที่ทางโรงเรียนควรจัดให้ชุมชน ซึ่งอาจดำเนินการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 งานด้านเกษตร เช่น การทำสวนผัก เพื่ออาชีพ การเลี้ยงปลา เป็นต้น

2.2 งานวิชาชีพทางด้านการใช้ฝีมือ เช่น งานปูน งานไม้ งานจักสาน เป็นต้น

3. กิจกรรมประเภทส่งเสริมความรู้ด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน เช่น การเชิญวิทยากรหรือผู้มีความรู้สาขาต่าง ๆ มาบรรยาย ตามความต้องการของชุมชน เป็นต้น

4. กิจกรรมประเภทที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจกรรมบางอย่างในโรงเรียน เช่น เชิญผู้ปกครองมาเป็นกรรมการเพื่อช่วยเสนอแนะในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

5. กิจกรรมประเภทสนับสนุนและร่วมกิจกรรมภายในชุมชน กิจกรรมของหมู่บ้านที่โรงเรียนควรเข้าร่วม ได้แก่

5.1 การร่วมกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน โรงเรียนอาจร่วมในการวางแผนและนำคณะกรรมการเขียนไปร่วมกิจกรรมด้วย

5.2 การจัดงานรื่นเริงของหมู่บ้าน โรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดด้วยทุกครั้ง

6. กิจกรรมประเภทดึงประชาชนมาร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน กิจกรรมที่ควรจัดในโอกาสต่าง ๆ เช่น

6.1 การจัดงานวันเด็กแห่งชาติ

6.2 การจัดงานปีใหม่

6.3 การจัดแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

7. กิจกรรมประเภทส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม เช่น การจัดแห่เทียนพรรษา จัดงานทอดกฐิน-ผ้าป่าร่วมกับประชาชน จัดให้นักเรียนได้ไปร่วมพิธีสำคัญทางศาสนาเพื่อการศึกษา เป็นต้น

จะเห็นว่ากิจกรรมนักเรียนในส่วนที่จะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น อาจจัดได้ในหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ กิจกรรมที่ประชาชนเข้าสู่โรงเรียน หรือกิจกรรมเพื่อความร่วมมือประสานความคิดในรูปแบบต่าง ๆ กิจกรรมเหล่านี้นักเรียนจะมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ อยู่มากบ้างน้อยบ้าง และที่สำคัญก็คือกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมสร้างให้การจัดกิจกรรมนักเรียนบรรลุถึงจุดประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดีด้วย

8.10 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียนที่จัดในโรงเรียนต่าง ๆ นั้น มีมากมายแตกต่างกันไปตามความต้องการและสภาพการณ์ต่าง ๆ ในที่นี้จะยกตัวอย่างกิจกรรมที่นิยมจัดกันตามโรงเรียนต่าง ๆ ดังนี้

- 8.10.1 กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ
- 8.10.2 กิจกรรมส่งเสริมการปักครองระบบประชาริปไตย
- 8.10.3 กิจกรรมทางศาสนา
- 8.10.4 กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
- 8.10.5 กิจกรรมส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย
- 8.10.6 กิจกรรมลูกเสือและบุญกาชาด

8.10.1 กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ

กิจกรรมส่งเสริมวิชาการส่วนมากจะจัดในรูปของชุมนุมตามหมวดวิชาต่าง ๆ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 20-22) "ได้เสนอแนะโครงการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการในโรงเรียนไว้โดยละเอียดดังนี้

โครงการการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ

1. คำนำ

เพื่ออนุวัติการจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ จึงเห็นสมควรส่งเสริมวิชาการในรูปของชุมชนตามหมวดวิชา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการในโรงเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2. จุดประสงค์

- 2.1 เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติในด้านวิชาการเพิ่มขึ้น
- 2.2 เพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
- 2.3 เพื่อส่งเสริมประสบการณ์และความก้าวหน้า
- 2.4 เพื่อสามารถนำความรู้ทางวิชาการไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันและ
อาจนำไปประยุกต์ใช้ได้
- 2.5 เพื่อให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
- 2.6 เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ
- 2.7 เพื่อให้มีความรับผิดชอบร่วมกัน
- 2.8 เพื่อให้รู้จักค้นคว้าและแก้ปัญหาในการทำงาน

3. สิ่งที่ต้องทำ ให้โรงเรียนจัดขึ้นตามแนวทางการดังนี้

- ก. จัดชุมชนออกเป็นชุมชนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 1. ชุมชนวิทยาศาสตร์
 2. ชุมชนคณิตศาสตร์
 3. ชุมชนภาษาไทย
 4. ชุมชนภาษาต่างประเทศ
 5. ชุมชนสังคมศึกษา
 6. ชุมชนศิลปศึกษา
 7. ชุมชนพลานามัย

ข. หลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ

1. ต้องเป็นไปตามนโยบายหลักของรัฐบาลในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเจริญและความมั่นคงของชาติ
2. ต้องส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและคร-อาจารย์
3. ต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง
4. ต้องเป็นกิจกรรมเพื่อวางรากฐานการปักครองระบบประชาธิปไตยอัน มีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุข
5. ต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่กำหนดไว้
6. นักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวิชาการตามที่ตนนัดและสนใจ
7. ครู-อาจารย์ ต้องเข้าร่วมดำเนินการทุกชุมชน
8. ครู-อาจารย์ ที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวิชาการศึกษา หาความรู้และวิธี การจัดกิจกรรมอย่างกว้างขวางอยู่เสมอ
9. ในกรณีที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่า กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ ไม่เหมาะสมให้สั่งยกเลิกกิจกรรมนั้นเสีย
10. ให้โรงเรียนควบคุมการเงินของแต่ละชุมชนให้เป็นไปตามระเบียบ และประยุต
11. ต้องมีโครงการ ระเบียบการจัดกิจกรรมนั้น ๆ และต้องได้รับการอนุมัติ จากหัวหน้าสถานศึกษา
12. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต้องเป็นครู-อาจารย์ และนักเรียน ปัจจุบันของโรงเรียน ส่วนวิทยากร ให้อยู่ในคุณพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
13. การที่จะจัดให้มีกิจกรรมใด ๆ หรือไม่ ให้อยู่ในคุณพินิจของหัวหน้าสถานศึกษานั้น ๆ
14. ใหหัวหน้าสถานศึกษาควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ วัตถุประสงค์
6. สิ่งที่ต้องเตรียมการ
 1. สถานที่ทำการชุมชน
 2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของชุมชน
 3. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับชุมชน คือ ที่ปรึกษา กรรมการประสานงานและติด ตามผล กรรมการ สมาชิกและวิทยากร
 4. ระเบียบการของชุมชนที่ไม่ขัดต่อระเบียบ หลักเกณฑ์ของโรงเรียนและราชการ

4. การประเมินผล

ดูจากพฤติกรรมและผลงาน

5. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 5.1 กรรมการแต่ละฝ่ายอาจเพิ่มผู้ช่วยฝ่ายได้ตามความเหมาะสม
- 5.2 จำนวนสมาชิกของแต่ละชุมชนควรจะต้องได้สัดส่วนกัน
- 5.3 ชุมชนมีอื่น ๆ อาจจัดดำเนินการตามแนวทางของชุมชนวิทยาศาสตร์ (ดังรายละเอียดในภาคผนวก) โดยปรับปรุงรายละเอียดตามความเหมาะสม
- 5.4 อายุการดำเนินการชุมชนไม่เกิน 1 ปี
- 5.5 กรรมการที่ปรึกษาต้องรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมอย่างใกล้ชิด
- 5.6 การเขียนโครงการให้ระบุรายละเอียดให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ
- 5.7 การทำโครงการให้ยึดหลักสูตร โครงการสอน คู่มือครุเป็นหลัก

ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาในรูปของชุมนุมต่าง ๆ นั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดเตรียมการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สถานที่เพื่อเป็นที่ทำการของชุมนุมต่าง ๆ
2. งบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของชุมนุม
3. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับชุมนุม คือที่ปรึกษา กรรมการประสานงานและติดตาม ผล กรรมการ สมาชิก และวิทยากร
4. ระเบียบการของชุมนุมที่ไม่ขัดต่อระเบียบหลักเกณฑ์ของโรงเรียนและราชการ

อย่างไรก็ตามชุมนุมต่าง ๆ ในโรงเรียนนั้นนอกจากจะเป็นกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ โดยตรงแล้วยังเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมที่นักเรียนช่วยกันจัดขึ้นภายใต้ในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียน มีประสบการณ์วิถีมากขึ้น ดังนั้น ชุมนุมนักเรียนจึงอาจแยกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ชุมนุมวิชาการ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์ ชุมนุมภาษาไทย เป็นต้น
2. ชุมนุมที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการโดยตรง เช่น ชุมนุมทางสังคมและนันทนาการ ชุมนุมที่จัดกิจกรรมบริการสาธารณะ หรือชุมนุมที่เกี่ยวกับความสนใจพิเศษของ นักเรียน เป็นต้น

ดังนั้น ชุมนุมที่จัดตั้งขึ้นในโรงเรียน นอกจากจะช่วยส่งเสริมวิชาการโดยตรง และ ยังมีวัตถุประสงค์ทั่ว ๆ ไปในการจัดชุมนุมดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 70)

1. ส่งเสริมความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ส่งเสริมให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และระบายพลังงานในทางที่ถูก
3. เพิ่มพูนความรู้ และความชำนาญของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นในวิชาที่เรียน ตามหลักสูตร และส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในวิชาที่เรียนมากยิ่งขึ้น
4. ส่งเสริมการอยูู่่และการทำงานร่วมกันแบบประชาธิบัติ กล่าวคือ ฝึกให้รู้จักรับ ผิดชอบ ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ตลอดจนการปรับตัวของนักเรียนในการทำงานร่วมกัน เป็นหมู่คณะ และฝึกให้รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง
5. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนให้ดีขึ้น เพราะในการทำกิจกรรม เด็กจะต้องขอคำแนะนำจากครู อภิปรายร่วมกับครู การที่ได้ทำงานร่วมกันและใกล้ชิดกับครูก่อ ให้เกิดความสนใจซึ่งกันและกัน

6. เป็นการจัดประสบการณ์ให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล
7. ช่วยให้นักเรียนค้นพบและทราบถึงความสามารถพิเศษ ความสนใจตามธรรมชาติ และความสนใจของเขาว่า ทำให้มีโอกาสได้ฝึกให้เกิดทักษะมากขึ้นอันอาจเป็นช่องทางได้ดีถือเป็นอาชีพได้
8. ให้โอกาสแก่นักเรียน ได้ประสบผลสำเร็จในสิ่งหนึ่งสิ่งใดนอกเหนือไปจากการเรียนวิชาตามหลักสูตร และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีสัมพันธภาพอันดีระหว่างเพื่อนักเรียนด้วยกัน
9. เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าใจถึงความประพฤติอันดีงามว่าเป็นอย่างไร การที่โรงเรียนจะจัดตั้งชุมชนมุ่งต่าง ๆ ขึ้นภายในโรงเรียนนั้นมีสิ่งที่ควรดำเนินดังนี้
 1. ความต้องการ ความสนใจและความสามารถของนักเรียน
 2. เวลาที่จะใช้ทำกิจกรรมและประโยชน์ที่จะได้รับ
 3. สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องใช้และเงิน
 4. จำนวน คน นักเรียน และความสามารถของคน
 5. ความกระตือรือร้นของคน
 6. ชุมชนที่จัดต้องสอดคล้องกับประเภทและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน เพื่อให้การจัดชุมชนต่าง ๆ ในโรงเรียนดำเนินไปด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โรงเรียนอาจจะกำหนดระเบียบของโรงเรียนว่าด้วยการจัดตั้งชุมชนในโรงเรียนดังตัวอย่างต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 110-112)

ระเบียบโรงเรียน.....
ว่าด้วยการจัดตั้งชุมชนในโรงเรียน

ชุมชนกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน จะต้องอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการดำเนินงาน
จัดกิจกรรมนักเรียน โดยมีระเบียบดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1
จุดประสงค์

- ข้อ 1 เพื่อให้เป็นระเบียบวินัย
- ข้อ 2 เพื่อให้มีความจริงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ข้อ 3 เพื่อให้มีความเข้าใจ และเลื่อมใสในการปักครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- ข้อ 4 เพื่อให้มีความชานชังในคุณค่าและดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมอันงามของไทย
- ข้อ 5 เพื่อส่งเสริมความสามัคคี และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักเรียน
- ข้อ 6 เพื่อให้นักเรียนรับผิดชอบในการจัดกิจกรรม และระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
- ตลอดจนระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
- ข้อ 7 เพื่อให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ตลอดจนการปักครอง
ตนเองภายในขอบเขตของกฎหมาย
- ข้อ 8 เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม

หมวด 2

สามาชิก

นักเรียนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนปัจจุบัน จะต้องเป็นสามาชิกของชุมชนได้ชุมชน
หนึ่ง ตลอดเวลาที่กำลังศึกษาอยู่ โดยเป็นสามาชิกได้ชุมชนเดียวแต่ร่วมในกิจกรรมได้ทุกชุมชน

หมวดที่ 3

การจัดตั้งชุมชน

ข้อ 1 ประเภทของชุมชน

- 1.1 ชุมชนภาษาไทย
- 1.2 ชุมชนสังคมศึกษา
- 1.3 ชุมชนวิทยาศาสตร์
- 1.4 ชุมชนคณิตศาสตร์
- 1.5 ชุมชนพลานามัย
- 1.6 ชุมชนภาษาอังกฤษ
- 1.7 ชุมชนภาษาต่างประเทศที่ 2
- 1.8 ชุมชนศิลปศึกษา
- 1.9 ชุมชนศิลปปฏิบัติ
- 1.10 ชุมชนนันทนาการ
- 1.11 ชุมชนทัศนศึกษา
- 1.12 ชุมชนอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
- 1.13 ชุมชนห้องสมุด
- 1.14 ชุมชนสหกรณ์
- 1.15 ชุมชนเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย
- 1.16 ชุมชนส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
- 1.17 ชุมชนส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

1.18 ชุมนุมผู้บำเพ็ญประโยชน์

1.19 ชุมนุมพุทธศาสนา

1.20 ชุมนุมคนตระไทย

1.21 ชุมนุมคนตีสากล

1.22 ชุมนุมดุริยางค์

1.23 ชมรมพฤกษาชาติ

1.24 ชมรมพัฒนาชนบท

ฯลฯ

ข้อ 2 จุดประสงค์และระเบียบข้อบังคับของชุมนุม จะต้องไม่มีขัดต่อระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน หรือของกระทรวงศึกษาธิการ และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ 3 กิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องมีลักษณะ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมนิยมยาของรัฐบาล

3.2 ส่งเสริมความสามัคคี

3.3 เป็นการประหยัด

3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์ของระเบียบการจัดตั้งชุมนุม

ข้อ 4 การสมัครเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมได้ชุมนุมหนึ่ง ต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ

ข้อ 5 จะต้องดำเนินงานในนามของโรงเรียน และการจัดกิจกรรมนอกโรงเรียนจะต้องได้รับความเห็นชอบ หรือได้รับมอบหมายจากหัวหน้าสถานศึกษา

หมวดที่ 4

ระเบียบข้อบังคับของชุมนุมจะต้องมีสาระสำคัญ คือ

ข้อ 1 ต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุม

ข้อ 2 การเลือกตั้งกรรมการ

2.1 ประธานและรองประธานชุมนุม ให้เลือกโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาชุมนุม

2.2 กรรมการคนอื่น ๆ ให้เลือกโดยประธานและรองประธานชุมนุมนั้น

หมวดที่ 5 การสืบสุดของชุมชน

- ข้อ 1 เมื่อไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาชุมชน
- ข้อ 2 เมื่อไม่มีสมาชิกสนใจพิเคราะห์
- ข้อ 3 เมื่อไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ ไม่ว่าด้วยเหตุผลใด ๆ
- ข้อ 4 หัวหน้าสถานศึกษา มีคำสั่งให้ยุบชุมชน

จากชุมชนที่จัดตั้งขึ้นจะต้องมีระเบียบข้อบังคับของชุมชนซึ่งระเบียบข้อบังคับของชุมชน
ควรประกอบด้วยสาระสำคัญต่อไปนี้

1. ชื่อของชุมชน
2. ความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์
3. การเข้าเป็นสมาชิก
4. สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
5. การบริหารงาน

กระทรวงศึกษาธิการได้แสดงตัวอย่างระเบียบข้อบังคับของชุมชนไว้ดังนี้
(กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 113-114)

**โรงเรียน
ระเบียงข้อบังคับของชุมนุม**
หมวดที่ 1
บททั่วไป

- ข้อ 1 ชุมนุมนี้มีชื่อว่า “ชุมนุม.....โรงเรียน.....”
ข้อ 2 เครื่องหมายของชุมนุมมีลักษณะ.....

หมวดที่ 2
วัตถุประสงค์

- ข้อ 3 วัตถุประสงค์ของชุมนุม
- 3.1 ส่งเสริมให้สมาชิกชุมนุม และนักเรียนในโรงเรียนทุกคนได้รับความรู้และสามารถนำไปใช้ได้
 - 3.2 เพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่นักเรียนในโรงเรียน
 - 3.3 เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีประสบการณ์ในการทำงาน
 - 3.4 เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ยั่งยืนระหว่างนักเรียนและอาจารย์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

หมวดที่ 3
การเข้าเป็นสมาชิก

- ข้อ 4 ผู้ประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุม.....ให้ยื่นใบสมัครต่อเลขานุการของชุมนุม ตามแบบฟอร์มซึ่งจะขอได้จากประชาสัมพันธ์ของชุมนุม

หมวดที่ 4
สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

- ข้อ 5 สมาชิกมีสิทธิ ดังนี้
- 5.1 มีสิทธิเสนอความคิดเห็นแก่บัญชีชุมนุมต่อกรรมการชุมนุม
 - 5.2 มีสิทธิเข้าร่วมการประชุมของชุมนุมตามที่กรรมการชุมนุมกำหนด
 - 5.3 มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งกรรมการชุมนุม ในกรณีที่มีการเลือกตั้ง

5.4 มีสิทธิได้รับสิ่งต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดให้

ข้อ 6 หน้าที่ของสมาชิก

6.1 ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และระเบียบของชุมชน

6.2 เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

ข้อ 7 การพันจาก การเป็นสมาชิกชุมชน

7.1 มีความประพฤติเสื่อมเสีย คณะกรรมการให้ออก

7.2 ตาย

7.3 ลาออกจากเป็นลายลักษณ์อักษร ยื่นต่อเลขานุการให้ประธานชุมชนอนุมัติ

หมวดที่ 5

การบริหารงาน

ข้อ 8 การบริหารงานของชุมชนให้มีคณะกรรมการบริหารงานคณะกรรมการไม่เกิน 10 คน

และคณะกรรมการนี้จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาชุมชนประธาน
นักเรียน และรองประธานนักเรียนฝ่ายวิชาการของคณะกรรมการนักเรียนปีนี้

8.1 ประธานชุมชน 1 คน

8.2 รองประธานชุมชน 1 คน

8.3 เลขานุการ 1 คน

8.4 นายทะเบียน 1 คน

8.5 เหรัญญิก 1 คน

8.6 ประชาสัมพันธ์ 1 คน

8.7 กรรมการ 4 คน

ข้อ 9 การเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชน

9.1 ประธานและรองประธานชุมชน ให้เลือกโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาชุมชน

9.2 คณะกรรมการคนอื่นให้เลือกโดยประธาน และรองประธานชุมชน

ข้อ 10 กรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

10.1 ประธานมีอำนาจ และหน้าที่บริหารกิจกรรมของชุมชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
และระเบียบของชุมชน และเป็นประธานในที่ประชุม

10.2 รองประธานชุมชนมีอำนาจและหน้าที่ ตามที่ประธานกำหนดให้ และช่วยเหลือประธานในกิจกรรมต่าง ๆ ทั่วไป รักษาการแทนประธานในเมื่อประธานไม่สามารถปฏิบัติงานได้

10.3 เลขานุการมีหน้าที่จดบันทึกการประชุม ทำหนังสือให้ประธานเป็นผู้นัดประชุม กำหนดเวลาสถานที่ที่จะประชุม แจ้งให้สมาชิกทราบประธานงานกับกรรมการทุกฝ่าย

10.4 นายทะเบียนมีหน้าที่รักษาทะเบียนสมาชิกชุมชน รักษาเอกสารทุกชนิด ตลอดจนเอกสารการเงิน

10.5 เหรัญญิกมีหน้าที่เก็บรักษาเงินของชุมชน จ่ายเงินตามคำสั่งของประธาน แต่ถ้าตั้งแต่ 500 ขึ้นไป จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้บริหารโรงเรียนก่อน

10.6 ประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่ติดต่อประธานงานแจ้งข่าวสารและข่าวต่าง ๆ ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบทั่ว กัน

ข้อ 11 การประชุมคณะกรรมการบริหารให้มืออางน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้ประธานเป็นผู้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุม ทุกรั้งที่มีการประชุมจะต้องมีกรรมการร่วมประชุมไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด การพิจารณาในวินิจฉัยให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นมติเด็ดขาด ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานซื้อขาด

ข้อ 12 ในการประชุมให้ประธานทำหน้าที่เป็นประธาน เมื่อประธานไม่อยู่ ให้รองประธานทำหน้าที่ประธาน ถ้าประธาน รองประธานไม่อยู่ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ความสำเร็จของการดำเนินงานของชุมชนนั้นย่อมขึ้นอยู่กับนักเรียนและอาจารย์ที่ปรึกษาของชุมชน นักเรียนในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ของชุมชนตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับของชุมชนมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้ชุมชนได้รับความสำเร็จโดยได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากสมาชิกของชุมชน ในขณะเดียวกันอาจารย์ที่ปรึกษาชุมชนมีบทบาทสำคัญในการให้คำแนะนำปรึกษา ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาควรจะต้องมีคุณสมบัติตั้งนี้ (ประเด็นนิลพังงา 2524 : 105-106)

1. มีความสามารถทำงานเป็นเพื่อนกับนักเรียนได้เมื่อยุ่งห้องเรียน
2. มีความเห็นอกเห็นใจและมีความเข้าใจนักเรียนดี
3. มีความรู้เรื่องงานของชุมชนที่ตนมีความรับผิดชอบอยู่ดี
4. มีบุคลิกภาพเข้มแข็ง แต่นิมนวลไม่แข็งกร้าว
5. มีความสามารถที่จะให้คำปรึกษาได้โดยไม่ใช้วิธีเด็ดขาด
6. มีไหวพริบที่จะดำเนินงานของชุมชนได้โดยไม่ทำให้เด็กกลัวสีกัว ตนเป็นผู้เข้าไปยุ่งกับงานนี้มากเกินไป
7. มีการเสียสละเพื่อความเจริญรุ่งเรืองและความสำเร็จของชุมชน
8. มีน้ำใจเป็นประชาธิปไตย
9. มีอารมณ์ขัน
10. มีความยินดีที่จะเห็นความรับผิดชอบในงานแตกไปเป็นของนักเรียน ไม่ใช่รวมรัด เอางานมาจัดทำเสียเอง และปล่อยโอกาสให้นักเรียนได้มีความรับผิดชอบในงานนั้นบ้าง
 ตัวอย่างการจัดชุมชนส่งเสริมวิชาการ เพื่อให้เห็นรายละเอียดของการจัดตั้งชุมชน ส่งเสริมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 23-24) "ได้แสดงตัวอย่าง ของการจัดกิจกรรมชุมชนวิชาการไว้ดังนี้

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมชุมชนวิทยาศาสตร์

1. จุดประสงค์

- 1.1 เพื่อให้รู้จักและสามารถใช้วิธีการทำงานวิทยาศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง
- 1.2 เพื่อใช้อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ได้ถูกต้อง ประยุกต์ และปลอดภัย
- 1.3 เพื่อใช้เวลาว่างในการค้นคว้าทดลองและวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นได้
- 1.4 เพื่อสามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้สร้างสรรค์เพื่อสันติสุข
- 1.5 เพื่อให้รู้จักและสามารถวางแผนในการทำงานร่วมกัน .
- 1.6 เพื่อสามารถประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ในทางวิทยาศาสตร์ เพื่อความสวยงาม สนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดประโยชน์และไม่เป็นอันตรายได้

2. สิ่งที่ต้องการ

- 2.1 เตรียมสถานที่ทำการของชุมชน
- 2.2 จัดสรรงบประมาณ
- 2.3 จัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับชุมชน คือกรรมการที่ปรึกษา กรรมการ สมาชิก วิทยากรตามที่โรงเรียนเห็นสมควร
- 2.4 ครุและนักเรียนร่วมกันร่างระเบียบข้อบังคับของชุมชน

3. วิธีดำเนินการของชุมชน

- 3.1 ให้โรงเรียนเขียนระเบียบการกับโครงสร้างของการดำเนินงาน และสายงานในการดำเนินการของชุมชนนี้ อาจมีลักษณะดังด้วยอย่างต่อไปนี้ หรืออาจแตกต่าง ออกไปบ้าง ก็แล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน
ในระเบียบการดำเนินการนั้นต้องบอกตำแหน่งในการดำเนินงาน และการได้มาของตำแหน่งตลอดจนอำนาจหน้าที่ของตำแหน่งต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งอาจประกอบด้วย

คณะกรรมการควบคุมและให้คำปรึกษา

คณะกรรมการติดตามผล

ประธานชุมชน

รองประธานชุมชน

เลขานุการชุมชน

ฝ่ายธุรการ

ฝ่ายวิชาการ

- 3.2 สมาชิกของชุมชนต้องเป็นนักเรียนปัจจุบันของโรงเรียน

- 3.3 กรรมการที่ปรึกษาของชุมชนให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาแต่งตั้งตามที่เห็นสมควรจากครุของโรงเรียน

- 3.4 ประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการ ให้เลือกตั้งจากสมาชิกของชุมชน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษา

- 3.5 กรรมการ กรรมการฝ่าย กรรมการและเลขานุการ อาจให้ประธานเลือกจากสมาชิกโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษา

3.6 คณะกรรมการประสานงานและติดตามผล ให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาแต่งตั้ง
ตามความเหมาะสมจากครุของโรงเรียน

4. ขอบข่ายของกิจกรรม

ชุมชนวิทยาศาสตร์อาจจัดกิจกรรมในขอบข่ายที่มีในหลักสูตรการเรียนวิทยาศาสตร์
ของระดับชั้นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 4.1 ธรรมชาติของสิ่งแวดล้อม
- 4.2 พลังงาน
- 4.3 วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาประเทศ
- 4.4 วิทยาศาสตร์กับความมั่นคงของชาติ
- 4.5 การส่วนทรัพยากรธรรมชาติ

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตจากผลงาน และ
- 5.2 พฤติกรรม

6. ข้อเสนอแนะ

ให้หัวหน้าสถานศึกษาควบคุมการจัดกิจกรรมชุมชนวิทยาศาสตร์ ให้ดำเนินไปตาม
วัตถุประสงค์

7. แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

คู่มือการจัดกิจกรรมชุมชนวิทยาศาสตร์ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

8.10.2 กิจกรรมส่งเสริมการปักครองระบบนบประชานิปปไตย

กิจกรรมส่งเสริมการปักครองระบบนบประชานิปปไตยเป็นกิจกรรมที่นิยมจัดกันในโรง-
เรียนต่าง ๆ กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอแนะไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 14)

โครงการการจัดกิจกรรมส่งเสริมการปักครองระบบอนประชาธิปไตย

1. คำนำ

เพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจวิถีทางในการปักครองระบบอนประชาธิปไตย อันมีพระมหาชัตติรย์เป็นประมุข จึงเห็นสมควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการปักครองระบบอนประชาธิปไตย ขึ้น โดยครูทุกคนที่อยู่ในโรงเรียนมีความเข้าใจถูกต้องตรงกันเสียก่อน

จุดประสงค์

- 2.1 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักรถึงคุณค่าของการปักครองระบบอนประชาธิปไตย อันมีพระมหาชัตติรย์เป็นประมุข
- 2.2 เพื่อให้รู้และสามารถใช้สิทธิเสรีภาพภายใต้กฎหมายของประเทศไทย
- 2.3 เพื่อให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเองและสังคม

3. การดำเนินการ

- 3.1 จัดให้มีคณะกรรมการนักเรียน หรือสภานักเรียน
- 3.2 ให้โรงเรียนกำหนดระเบียบ ข้อปฏิบัติของกรรมการนักเรียน หรือสภานักเรียน
- 3.3 ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมนักเรียน ของกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ.2520

4. การสอน

- 4.1 การจัดสอนควบคู่ไปกับการปฏิบัติ
- 4.2 จะต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและกระจ่างแจ้งก่อนการปฏิบัติ
- 4.3 ทุกขั้นตอนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเป็นรายบุคคล

5. การประเมินผล

- 5.1 การสังเกต
- 5.2 การปฏิบัติ
- 5.3 การทดสอบ

๖. ข้อเสนอแนะ

หัวหน้าสถานศึกษาควรควบคุมดูแลให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2520

กิจกรรมส่งเสริมการปกครองระบบประชาธิปไตยที่นิยมจัดในโรงเรียนส่วนใหญ่คือ คณะกรรมการนักเรียน

คณะกรรมการนักเรียน หมายถึง คณะกรรมการของผู้แทนนักเรียนที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากนักเรียนภายในโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมดในการที่จะพิจารณาถึงความต้องการและความสนใจของนักเรียนพร้อมทั้งเป็นสื่อกลางในการที่จะบอกให้ผู้บริหารและคณะกรรมการรู้ถึงความต้องการและความสนใจเหล่านั้น นอกจากนี้ยังจะต้องช่วยเหลือร่วมมือในการจัดกิจกรรมนักเรียน ใน การปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนและการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนอีกด้วย (เชาว์น์ มณีวงศ์ 2527 : 148)

ประโยชน์ของการจัดตั้งคณะกรรมการนักเรียน

คณะกรรมการนักเรียนในโรงเรียนมีประโยชน์ดังนี้ (เชาว์น์ มณีวงศ์ 2527 : 149)

1. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการปกครองระบบประชาธิปไตย
2. ช่วยให้นักเรียนรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและรู้จักการพัฒนาของบุคคลอื่น
3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และวิจารณญาณ
4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการของโรงเรียน
5. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการบริหารงาน การวางแผน การดำเนินงานและประสานงานกับผู้อื่นได้ดี
6. ส่งเสริมความสามัคคีของนักเรียนและความมีน้ำใจต่อหมู่คณะและสังคม
7. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน
8. ช่วยให้นักเรียนรู้จักรฐานะของตนเองในสังคม เช่น เมื่อเป็นผู้นำสามารถจะนำหมู่คณะไปด้วยดี เมื่อเป็นผู้ตามก็สามารถเป็นผู้ตามที่ดี เช่นกัน

จุดมุ่งหมายของการจัดตั้งคณะกรรมการนักเรียน

การกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดตั้งคณะกรรมการนักเรียน เพื่อให้ทราบว่ามีจุดมุ่ง